



REPUBLIKA HRVATSKA
AGENCIJA ZA ZAŠTITU
TRŽIŠNOG NATJECANJA

P.Z.E. br. 778

CROATIAN COMPETITION AGENCY

REPUBLIKA HRVATSKA
61 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Klasa: 430-01/10-04/10
Urbroj: 580-03-11-17-20
Zagreb, 13. travnja 2011.

Primljeno: 28-04-2011		
Klasifikacijska oznaka:	Org. jed.	
342-01/11-01/02	05	
Urudžbeni broj:	Pril.	Vrij.
580-11-04	1.	-

Hrvatski sabor
Tajništvo Hrvatskog sabora

Trg sv. Marka 6
10000 Zagreb

Predmet: Nacrt prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Pomorskog zakonika s konačnim prijedlogom Zakona
- prethodno obvezujuće mišljenje; dostavlja se

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja, sukladno članku 10. stavku 2. Zakona o državnim potporama („Narodne novine“, broj 140/05), u prilogu dostavlja prethodno obvezujuće mišljenje na Nacrt prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Pomorskog zakonika s konačnim prijedlogom Zakona (dalje: Nacrt prijedloga Zakona) zajedno s Nacrtom prijedloga zakona.

Predsjednica Agencija za
zaštitu tržišnog natjecanja

mr. sc. Olgica Pevec



Privitak:

- kao u tekstu

1



REPUBLIKA HRVATSKA
AGENCIJA ZA ZAŠTITU
TRŽIŠNOG NATJECANJA

CROATIAN COMPETITION AGENCY

Klasa: 430-01/10-04/10
Urbroj: 580-03-11-17-18
Zagreb, 13. travnja 2011.

Predmet: Nacrt prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Pomorskog zakonika s konačnim prijedlogom Zakona
- prethodno obvezujuće mišljenje

I. Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja (dalje: Agencija) zaprimila je 1. travnja 2011., od Ministarstva mora, prometa i infrastrukture (dalje: Ministarstvo), Nacrt prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Pomorskog zakonika s konačnim prijedlogom Zakona (dalje: Konačni prijedlog Zakona).

Konačni prijedlog Zakona dostavljen je Agenciji na prethodno obvezujuće mišljenje, sukladno članku 10. stavku 1. Zakona o državnim potporama („Narodne novine“, broj 140/05; dalje: ZDP), jer članci 46. i 47. Konačnog prijedloga Zakona uvode u Pomorski zakonik („Narodne novine“, broj 181/04, 76/07 i 146/08) obračun poreza po tonaži broda koji predstavlja instrument državne potpore.

II. Slijedom navedenog, Agencija sukladno članku 10. stavku 1. ZDP-a, na temelju odluke Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja, u sastavu: Mladen Cerovac, mag.iur. zamjenik predsjednice Vijeća, te članovi vijeća Milivoj Maršić, dipl.oec., Vesna Patrlj, dipl.iur. i dr.sc. Mirna Pavletić Župić, sa 70. sjednice, održane 13. travnja 2011., donosi sljedeće

PRETHODNO OBVEZUJUĆE MIŠLJENJE

Konačni prijedlog Zakona u dijelu koji se odnosi na uvođenje poreza po tonaži broda, sukladan je sa Zakonom o državnim potporama.

Obrazloženje

1. U cilju usklađivanja Pomorskog zakonika („Narodne novine“, broj 181/04, 76/07 i 146/08) sa pravnom stečevinom Europske unije, Konačnim prijedlogom Zakona u Pomorski zakonik uvodi se sustav naplate poreza po tonaži broda prema kojem je visina poreza koju odgovarajuće brodarsko društvo plaća, u izravnoj vezi s tonažom koju upotrebljava, neovisno o njegovim stvarnim prihodima i rashodima, a sve s ciljem poticanja povratka brodova u upisnik Republike Hrvatske. Sustav poreza po tonaži broda, kao oblik, odnosno instrument državne potpore, određen je u Priopćenju Komisije – Smjernice Zajednice o državnim potporama u pomorskom prometu (Službeni list Europske unije, C 013, od 17. siječnja 2004.; dalje: Priopćenje Komisije) koje su objavljene u Odluci o objavljivanju pravila o potpori u prometu („Narodne novine“, broj 141/08).

Iz točke 3.1. Priopćenja Komisije pod nazivom Fiskalni tretman brodarskih trgovačkih društava proizlazi sljedeće:

a) Brodare koji upisuju brodove u upisnike trećih zemalja nastoji se potaknuti na povratak u upisnike država članica Europske unije, na način da se, uz primjenu ostalih mjera (poboljšavanje sigurnosti i odgovarajućim obučavanjem) potakne razvoj pomorstva Zajednice i konkurentnost njene flote na svjetskom pomorskom tržištu. Provedba takvih mjera ima i pozitivan učinak na sve što je povezano s pomorskim prometom (primjerice kvalitetu zaposlenosti u obalnom pomorskom sektoru, pomorskom menadžmentu i ostalim djelatnostima povezanim s pomorskim prometom.

b) Program poreznih olakšica morao bi u pravilu biti povezan s isticanjem zastave Zajednice.

c) Međutim postoje i iznimke, i u tom slučaju potrebno je dokazati da se strateško i komercijalno upravljanje svim dotičnim brodovima stvarno obavlja u okviru teritorija, te da ta djelatnost doprinosi značajno gospodarskoj djelatnosti i zapošljavanju u Zajednici. Također, ~~sva plovila kojima upravljaju poduzetnici koji koriste te mjere moraju ispunjavati odgovarajuće međunarodne sigurnosne standarde i sigurnosne standarde Zajednice, uključujući i one koje se odnose na uvjete rada na brodu.~~

d) Budući da je kod primjene poreza po tonaži bitan uvjet povezanost sa zastavom jedne od država članica, potrebno je da se poduzetnici korisnici obvežu povećati ili barem održati pod zastavom jedne od država članica udio tonaže kojim će upravljati u trenutku primjene ovog Priopćenja Komisije.

Ako poduzetnik (ili grupa poduzetnika) ne poštuje taj kriterij, odgovarajuća država članica ne smije dalje davati poreznu olakšicu dodatnim plovilima pod zastavom koja nije zastava iz Zajednice kojima upravlja taj poduzetnik, osim ako udio ukupne tonaže pod zastavom Zajednice na koji se može primijeniti porezna olakšica u toj državi članici nije u prosjeku bio umanjen tijekom određenog razdoblja. Država članica mora obavijestiti Komisiju o primjeni takvog izuzetka.

Kriterij udjela tonaže iz Zajednice primjenjuje se na poduzetnike koji upravljaju s najmanje 60% svoje tonaže pod zastavom iz Zajednice.

Dokazi koje mora dostaviti korisnik potpore, odnosno brodar kojemu se porez na dobit obračunava prema tonaži broda u iznimnim slučajevima (manjem od navedenih 60% posto) jesu sljedeći: dokaz da su tijekom tog razdoblja ispunjeni svi uvjeti za izuzetak od povezanosti sa zastavom, dokaz da je, u slučaju flote korisnika, zadovoljen kriterij udjela tonaže (manjem od navedenih 60%), te da svako plovilo u floti ispunjava odgovarajuće međunarodne sigurnosne standarde i sigurnosne standarde Zajednice, uključujući one koje se odnose na uvjete rada na brodu. Ako primatelj ne pruži takve dokaze, ne može nastaviti s korištenjem poreznog programa.

e) Također treba navesti da, u svim slučajevima u kojima su brodari sa sjedištem u Zajednici primatelji navedenih poreznih olakšica, da se i određeni poduzetnici koji obavljaju poslove brodskog menadžmenta koji imaju sjedište u Zajednici, također, mogu kvalificirati prema istim odredbama. Uvjeti koji u tom slučaju moraju biti ispunjeni propisani su u točki 3.1. Priopćenja Komisije pod nazivom Fiskalni tretman brodarskih trgovačkih društava.

f) Metoda izračuna poreza na tonažu sastoji se od sljedećih koraka: najprije se izračunava virtualna dobit brodarskog poduzetnika na način da se na njegovu tonažu primjenjuje fiktivna stopa dobiti; na tako izračunat iznos primjenjuje se nacionalni porez na dobit poduzetnika. Dobiveni iznos predstavlja porez na tonažu koji treba platiti.

Nacionalne stope poreza na dobit koje su dostavile države članice do sada su bile jedinstvene. Međutim, budući da porez na dobit poduzetnika može značajno varirati u Zajednici, porezi na tonažu koji se plaćaju za istu tonažu mogu biti vrlo raznoliki u različitim državama članicama. Kako bi se održala sadašnja ravnoteža natjecanja, Komisija će odobravati programe kojima se povećava porezno opterećenje za istu tonažu samo ako su u skladu sa programima koji su već odobreni.

U svakom slučaju koristi od programa moraju omogućavati razvoj pomorskog sektora i zapošljavanja u interesu Zajednice. Shodno tome, fiskalne pogodnosti koje su gore spomenute moraju biti ograničene samo na pomorski promet; dakle, ako se brodar bavi i drugim komercijalnim aktivnostima, bit će potrebno transparentno računovodstvo radi sprečavanja »prelijevanja« na ne-pomorske djelatnosti. Ovakvim pristupom ojačat će se konkurentna sposobnost pomorstva Zajednice budući da su porezne stope usporedive s onima na svjetskoj razini, te će se očuvati uobičajene razine poreza država članica za ostale aktivnosti i osobne prihode dioničara i direktora.

2. Uvidom u Konačni prijedlog Zakona utvrđeno je sljedeće:

a) Člankom 429. Konačnog prijedloga Zakona propisan je pojam poreza po tonaži broda koji odgovara pojmu određenom u Priopćenju Komisije, opisanom u točki 1. obrazloženja ovog prethodnog obvezujućeg mišljenja. Osim pojma poreza po tonaži broda isti članak u stavku 2. alineji 1, propisuje što se smatra brodom na kojeg bi korisnik mogao ostvariti pravo na naplatu poreza po tonaži broda. Riječ je o brodovima upisanim u hrvatski upisnik brodova koji temeljem isprava obavljaju pomorsko plovidbene poslove te obavljaju djelatnost istraživanja ili pružanja drugih usluga vezanih uz djelatnosti na pučini.

Članak 429. (b) Konačnog prijedloga zakona dodatno ističe da brodovi čija neto tonaža sudjeluje u obračunu poreza po tonaži broda osim što moraju zadovoljavati odgovarajuće standarde sigurnosti, ne smiju se nalaziti na crnoj listi Ministarstva ili Pariškog memoranduma o suglasnosti o nadzoru države luke.

Određenjima iz navedenih članaka u cijelosti su ispunjeni uvjeti iz Priopćenja Komisije, opisani u točki 2. b), d) i f) obrazloženja ovog prethodnog obvezujućeg mišljenja, koji se odnose na pripadnost brodova Zajednici, u konkretnom slučaju Republici Hrvatskoj, koja je u cijelosti preuzela tekst pravne stečevine Europske unije, odnosno Priopćenja Komisije.

b) Vezano za pojam broda koji se uzima u obzir prilikom ostvarivanja prava na obračun poreza po tonaži broda, članak 429. (a) stavak 1. Konačnog prijedloga Zakona propisuje tko može biti porezni obveznik po tonaži broda, te se ujedno propisuje da se na sve ostale djelatnosti primjenjuju propisi kojima je uređen porez na dobit.

Uvidom u pojam poreznog obveznika utvrđeno je da je isti u cijelosti odgovara pojmu korisnika koji je predviđen u Priopćenju Komisije, odnosno opisan u točki 2. b), c), d) i e) obrazloženja ovog prethodnog obvezujućeg mišljenja.

Prema članku 429. (a) Konačnog prijedloga Zakona, porezni obveznik je pravna osoba koja ima sjedište u Republici Hrvatskoj ili kojoj se mjesto stvarne uprave i nadzor poslovanja nalazi u Republici Hrvatskoj, ako zadovoljava uvjetima propisanim Pomorskim zakonikom te izjavi da će umjesto poreza na dobit plaćati porez po tonaži broda i to u odnosu na dobit ostvarenu

a) iz gospodarske djelatnosti brodovima u svom vlasništvu, brodovima uzetim u zakup ili u brodarski ugovor,

b) pružanjem usluga poslovođe broda pod uvjetom da je poslovođa broda u odnosu na brod i kompanija.

c) od prodaje brodova prijavljenih u sustav poreza po tonaži i njihove opreme, prodaje dionica ili udjela u trgovačkim brodarskim društvima, kao i od dividende od udjela ili dionica koje imaju u trgovačkim brodarskim društvima u tuzemstvu i inozemstvu kojima su većinski vlasnici, a koja obavljaju gospodarsku djelatnost brodovima čija neto tonaža sudjeluje u obračunu poreza po tonaži broda.

Na sve ostale djelatnosti i dobit, kako je to propisano stavkom 2 istog članka primjenjuju se odredbe propisa kojima je uređen porez na dobit.

c) Uvidom u članak 429. (a) Konačnog prijedloga Zakona koji u stavcima 2 i 3 propisuje sljedeće:

- Za sve djelatnosti koje nisu navedene u članku 429. (a) stavku 1., porezni obveznik poreza po tonaži broda dužan je osigurati posebno knjigovodstveno praćenje poslovnih događaja,

- Ako porezni obveznik iz članka 429 (a) stavka 1. upravlja dionicama i udjelima u trgovačkim brodarskim društvima u tuzemstvu i inozemstvu iz jedinstvenog sjedišta poslovne uprave pod jedinstvenim vodstvom, dužan je voditi poslovne knjige i sastavljati financijska izvješća za cjelovito poslovanje u tuzemstvu i inozemstvu uključujući sva trgovačka brodarska društva kojima je većinski vlasnik a koja obavljaju gospodarsku djelatnost brodovima čija neto tonaža sudjeluje u obračunu poreza po tonaži broda.

utvrđeno je da je u cijelosti usklađen sa Priopćenjem Komisije u dijelu koji je opisan u točki 1. f) obrazloženja ovog prethodnog obvezujućeg mišljenja.

d) Osim standarda sigurnosti propisanih u članku 429. (b) stavku 1 Konačnog prijedloga Zakona i opisanih u točki 1. a) obrazloženja ovog prethodnog obvezujućeg mišljenja, u članku 429. stavcima 2. i 3. Konačni prijedlog Zakona propisuje da u floti brodova poduzetnika koja sudjeluje u sustavu poreza po tonaži broda najmanje 40 % ukupne neto tonaže brodova moraju biti brodovi državne pripadnosti Republike Hrvatske ili neke od država članica Europske unije te da je porezni obveznik dužan u cijelom razdoblju za koje je podnio prijavu u sustav poreza po tonaži održavati najmanje 40 % ukupne neto tonaže brodova državne pripadnosti Republike Hrvatske ili neke od država članica Europske unije.

Priopćenje Komisije, kako to proizlazi iz točke 1. d) obrazloženja ovog prethodnog obvezujućeg mišljenja navodi da porezni obveznik, mora ispunjavati posebne uvjete kako bi ostvario pravo na plaćanje poreza po tonaži broda.

Agencija je mišljenja da je, bez obzira na postotak od 40% ukupne neto tonaže brodova pojedinog poduzetnika koji moraju pripadati Republici Hrvatskoj ili nekoj od država članica Europske unije, i obveze poreznog obveznika da u istom postotku za cijelo razdoblje za koje je podnio prijavu u sustav poreza po tonaži održava neto tonažu brodova državne pripadnosti Republike Hrvatske ili neke od država članica Europske unije, navedeni članak izrađen sukladno Priopćenju Komisije.

Isto dodatno potvrđuje članak 429. (b) stavak 1. Konačnog prijedloga Zakona koji propisuje da brodovi čija neto tonaža sudjeluje u obračunu poreza po tonaži broda moraju zadovoljavati određene standarde, te im ne smije biti više od dva puta u razdoblju od tri godine izrečena zabrana isplovljenja zbog nezadovoljavanja standarda životnih i radnih uvjeta pomoraca, sigurnosti plovidbe, sigurnosne zaštite i zaštite mora od onečišćenja.

Navedena odredba Konačnog prijedloga Zakona izrađena je sukladno točki 3.1. Priopćenja Komisije koja propisuje uvjete koje mora ispunjavati svako plovilo u floti a koji su opisani u točki 1. d) ovog prethodnog obvezujućeg mišljenja.

e) Članak 429. (c) Konačnog prijedloga Zakona propisuje postupak prijave u sustav poreza po tonaži za razdoblje od deset godina. Prijava sadrži popis svih brodova čija neto tonaža sudjeluje u obračunu poreza po tonaži broda te dokazuje da porezni obveznik ispunjava sve uvjete propisane Pomorskim zakonikom.

Prijava se podnosi Ministarstvu koje o tome izvješćuje Poreznu upravu. Člankom 429. (f) Konačnog prijedloga Zakona propisano je da je porezno razdoblje utvrđivanja poreza po tonaži kalendarska godina.

Također, člankom 429. (b) Nacrta prijedloga zakona propisano je da ministar posebnim propisom uz uvjete propisane Pomorskim zakonikom, potanje uređuje postupak i način korištenja prava na porez po tonaži.

Budući da je praksa Europske komisije da državama članicama Europske unije odobrava obračunavanje poreza po tonaži broda na razdoblje od 10 godina, te da će se postupak i način korištenja prava na porez po tonaži propisati posebnim pravilnikom, utvrđeno je da je navedena odredba sukladna Priopćenju Komisije.

f) Budući da plaćanje poreza po tonaži broda predstavlja državnu potporu, u članku 429. (d) Konačnog prijedloga Zakona, propisan je način koji onemogućava zlouporabu korištenja prava na porez po tonaži broda, a time i stjecanje nezakonite državne potpore. Stoga je navedeni članak u usklađen sa odredbama ZDP-a.

U stavku 1. i 2. istog članka propisano je da porezni obveznik gubi pravo na plaćanje poreza po tonaži umjesto poreza na dobit od trenutka prestanka ispunjavanja uvjeta propisanih Pomorskim zakonikom koji utvrđuje Ministarstvo.

U stavku 3. istog članka propisano je da porezni obveznik koji prije završetka razdoblja od deset godina, za koje je podnio prijavu u sustav izgubi pravo na plaćanje poreza po tonaži broda dužan je platiti iznos u visini poreza na dobit za cijelo porezno razdoblje u kojem gubi pravo na plaćanje poreza po tonaži. Ukoliko je obveza poreza na dobit manja od poreza po tonaži, razlika poreza se neće vratiti

U stavku 4. istog članka propisano je da porezni obveznik koji je izgubio pravo na plaćanje poreza po tonaži ne može podnijeti prijavu u sustav poreza po tonaži broda za razdoblje koje obuhvaća pet godina od kraja poreznog razdoblja u kojem je izgubio pravo na plaćanje poreza po tonaži, osim u slučaju gubitka prava zbog nezadovoljavanja uvjeta iz članka 429. (b) stavka 1. Konačnog prijedloga Zakona (koji je opisan u točki 2.a) obrazloženja ovog prethodnog obvezujuće mišljenja). U tom slučaju porezni obveznik za razdoblje koje obuhvaća pet godina od kraja poreznog razdoblja u kojem je izgubio pravo na plaćanje poreza po tonaži ne može podnijeti prijavu u sustav poreza po tonaži broda samo u odnosu na brod koji ne zadovoljava uvjete iz članka 429. (b) stavka 1. Konačnog prijedloga Zakona. Međutim, navedeno se ne primjenjuje na slučajeve kada porezni obveznik izgubio pravo na plaćanje poreza po tonaži broda zbog više sile.

f) Članak 429. (e) Konačnog prijedloga Zakona propisuje način utvrđivanja poreza po tonaži broda i to tako da se za svaki brod čija neto tonaža sudjeluje u obračunu poreza po tonaži broda utvrđuje i plaća porez u godišnjem iznosu koji ovisi o tonaži broda.

Prilikom načina utvrđivanja poreza po tonaži broda, Ministarstvo je koristilo ciparski model iz točke 2.4. i 3.2.4. odluke Europske komisije broj N 37/2010, kod kojeg se za razliku od većine modela ostalih država članica, na izračun poreza po tonaži broda primjenjuje apsolutni iznos, a ne postotak koji je određen poreznim propisima država članica koji primjenjuju takav model.

d) Članak 429. (g) Konačnog prijedloga Zakona između ostalog propisuje da se obveza plaćanja poreza utvrđenog u poreznoj prijavi za pojedino porezno razdoblje smanjuje za plaćeni predujam poreza po tonaži.

Nadalje, više plaćeni predujam poreza od obveze na osnovi porezne prijave vraća se poreznom obvezniku na njegov zahtjev ili se uračunava u sljedeće razdoblje.

Za brod za koji je porezni obveznik u inozemstvu platio porez po tonaži broda ili njemu istovrsni porez, stvarno plaćeni porez u inozemstvu uračunat će se u tuzemni porez po tonaži broda najviše do iznosa tuzemnog poreza po tonaži za taj brod.

U svrhu uračunavanja plaćenog poreza u inozemstvu porezni obveznik je dužan Poreznoj upravi predložiti dokaz o plaćenom porezu u inozemstvu, na taj način onemogućava se bilo kakva manipulacija s podacima čiji je cilj izbjegavanje plaćanja porezne obveze.

3. Sukladno odredbi članka 10. stavka 2. ZDP-a, ovo prethodno obvezujuće mišljenje dostavit će se Hrvatskom saboru i Vladi Republike Hrvatske, te će se isto, sukladno članku 18. ZDP-a objaviti u „Narodnim novinama“.

Predsjednica Vijeća za
zaštitu tržišnog natjecanja

u z.
mr. sc. Olga Spevač

